

ХЭРЭГЛЭГЧИЙН ГАРЫН АВЛАГА

Посын бус борлуулалтын харилцагчийн мастер
дата үүсгэх процесс
/зөвхөн санхүүгийн харилцагч хамаарна/

**CUSTOMER MASTER DATA MAINTENANCE
PROCESS WITHOUT SALES ORDERS**

(UM_FICO_310)

MODIFICATION RECORD

Reversion	Author	Date	Approver
V1.0	Г.Ганзаяа	30-12-2023	
V1.1	Б.Золжаргалбаяр	30-05-2025	

APPROVAL

Хариуцсан ажилтан	Албан тушаал	Нэр	Гарын үсэг
Боловсруулсан:	Модуль Менежер	Г.Ганзаяа	
Сайжруулалт оруулсан:	Модуль Менежер	Б.Золжаргалбаяр	
Шалгасан:	CXX-н дарга	О.Нансалмаа	
	БХ-н дарга	С.Лхамсүрэн	
Хянасан:	МТГ-н захирал	Б. Эрдэнэ	

CONTENTS

MODIFICATION RECORD.....	2
APPROVAL.....	2
1 CUSTOMER MASTER DATA MAINTENANCE PROCESS WITHOUT SALES ORDERS	4
1.1 Maintain Business Partner.....	4
1.2 Assigning a Reconciliation Account to the BP	8
1.3 Extend BP with Sales Area data for Sales Order creation	9
1.4 Display customer master data BP	11
1.5 SAP menu-тэй холбоотой нэмэлт ойлголтууд	11

1 CUSTOMER MASTER DATA MAINTENANCE PROCESS WITHOUT SALES ORDERS

Business partner /BP/ гэдэг нь компанийн хэмжээнд харилцагчтай холбоотой бүх мэдээллийг нэгтгэн удирдах төв мастер өгөгдэл юм. Үүнд:

- ✓ Үйлчлүүлэгч (customer)
- ✓ Нийлүүлэгч (vendor) зэрэг этгээдүүд ордог бөгөөд бүх төрлийн харилцагчийг бүртгэх боломжтой.

BP мастер дата үүсгэх шалтгаанууд:

- Цогц өгөгдэл нэгтгэх- Нэг харилцагчийг олон төрлийн (customer, vendor) үүргээр бүртгэж, бүх өгөгдлийг нэг дор удирдах.
- Анализ хийхэд хялбар- Олон төрлийн гүйлгээг нэг BP ID дээр холбосноор бизнесийн анализ, тайлан гаргахад хялбар болно.
- Модуль хооронд уялдаатай ажиллах- SD, MM, FI зэрэг модульд адилхан объект ашигласнаар интерфейс, интеграц сайжирна.
- Баталгаатай өгөгдлийн менежмент- Давхардсан харилцагчийг багасгаж, өгөгдлийн чанарыг сайжруулна.

BP буюу харилцагчийн мастер өгөгдэл нь SAP системийн гол үндэс бөгөөд зөв бүртгэл хийх нь санхүү, борлуулалт, худалдан авалт, логистик зэрэг бүх модулиудын ажиллагааг уялдуулдаг. BP үүсгэх нь өгөгдлийн нэгдмэл байдал, аналитикт сууринласан шийдвэр гаргалтыг дэмжих чухал алхам юм.

Бид уг процессоор SAP системд харилцагчийн мастер дата үүсгэх, данс холбох, данс өргөтгөх, борлуулалт руу данс өргөтгөх ажилбаруудыг хийж гүйцэтгэх болно.

1.1 Maintain Business Partner

BP- тус Т-кодоор санхүүгийн харилцагчдийн харилцагчийн мастер датаг үүсгэнэ. Санхүүгийн харилцагч (Financial Business Partner буюу FI Customer/FI vendor) гэдэг нь SAP болон нягтлан бодох бүртгэлийн хүрээнд санхүүгийн гүйлгээ хийх зорилгоор бүртгэгдсэн харилцагч юм. Энэ нь тухайн байгууллага мөнгөн төлбөр, өр авлага, өр төлбөрийн тооцоо хийдэг этгээдүүдийг хэлдэг.

FI Customer- Санхүүгийн худалдан авагч

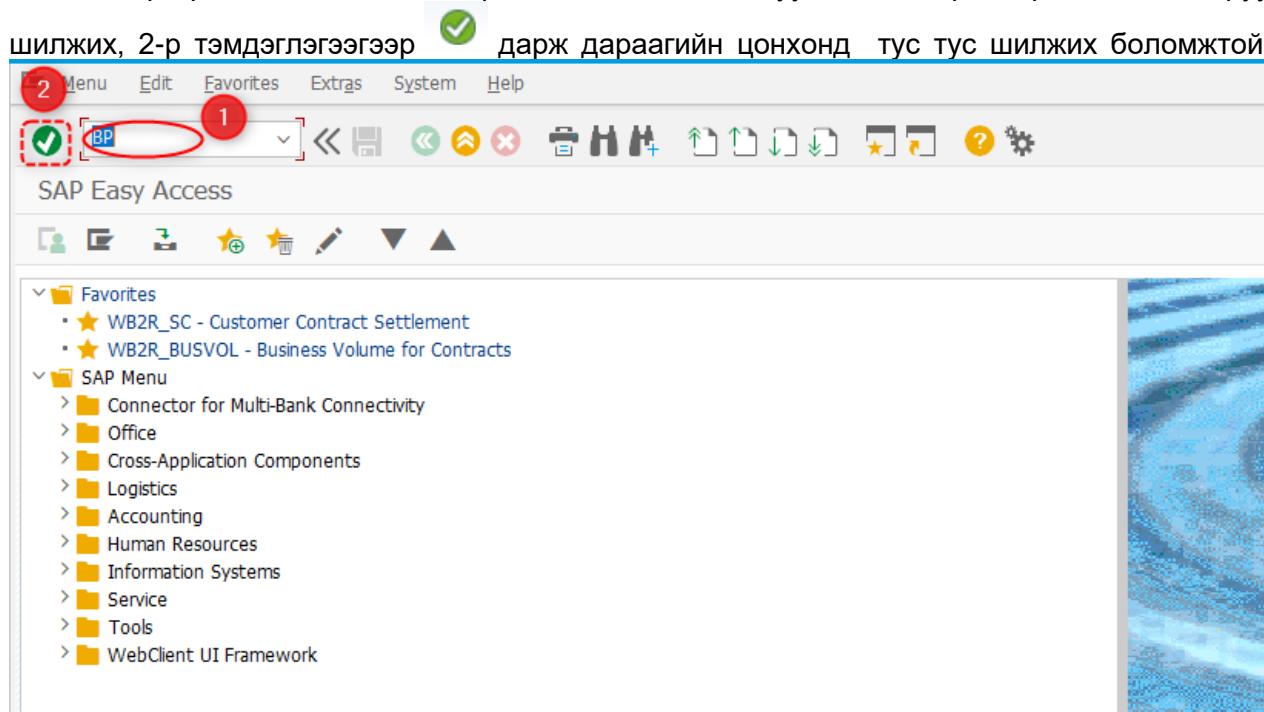
- ✓ Харилцагч нь байгууллагаас бүтээгдэхүүн/үйлчилгээ худалдан авдаг.
- ✓ Борлуулалтын дараа үүсэх өр/авлагыг бүртгэхэд хэрэглэнэ.

FI Vendor- Санхүүгийн нийлүүлэгч

- ✓ Харилцагч нь байгууллагад бараа/үйлчилгээ нийлүүлдэг.
- ✓ Нийлүүлэгч рүү төлөх өр төлбөрийг бүртгэхэд хэрэглэнэ.

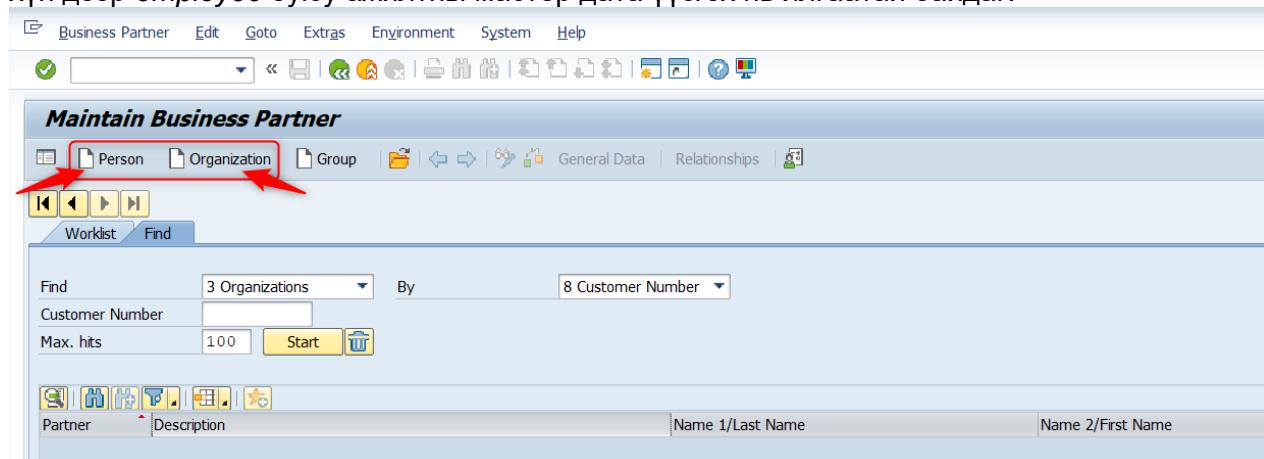
Санамж: BP үүсгэхээс өмнө тухайн харилцагч өмнө нь үүссэн байгаа эсэхийг шалгах шаардлагатай ба харилцагчийн мастер датаг давхуулж үүсгэхгүй байхыг анхаарна уу.

Алхам 1 : SAP үйлдлийн үндсэн дэлгэц рүү орж, зүүн дээд буланд **BP** т-кодоо оруулаад 2 сонголтоор орох боломжтой ба 1-р тэмдэглэгээний дагуу "Enter" дарж дараагийн цонх руу шилжих, 2-р тэмдэглэгээгээр дарж дараагийн цонхонд тус тус шилжих боломжтой.

Үүний дараа "Maintain Business Partner" цонх гарч ирэх ба BP –г дараах 2 төрлөөр буюу Person- хувь хүн, Organization- байгууллага-с сонгон үүсгэнэ.

Хувь хүн болон байгууллагын харилцагчийн мастер датаг үүсгэх процесс нь ижил ба хувь хүн дээр employee буюу ажилтны мастер дата үүсгэх нь ялгаатай байдаг.

Organization буюу байгууллагын харилцагчийн мастер датаг үүсгэе.

Алхам 2: Дээрх цонхны сумаар заасан мэдээллээс дээр дарна.

- Хувь хүн бол дээр дарж мэдээллийг бүртгэнэ.

Алхам 3: Grouping хэсэгт ямар группт харьяалагдахыг сонгож өгөх ба буюу байгууллагын хувьд дотоодын компани бол Domestic company, гадаад компани бол Foreign BP гэсэн 2 сонголтоос сонгон оруулна.

- буюу хувь хүн дээр харилцагч бол Domestic individual, ажилтан бол Employee BP гэснийг сонгоно.

Алхам 4: Create in BP role хэсэгт дараах 4 сонголтуудаас тохирохыг сонгоно.

Gobi Customer- Говь ХК-с бараа, үйлчилгээ худалдан авч буй посын борлуулалтаар /SD модулийн хувьд/ борлуулалт гардаг этгээдийг бүртгэж байгаа тохиолдолд

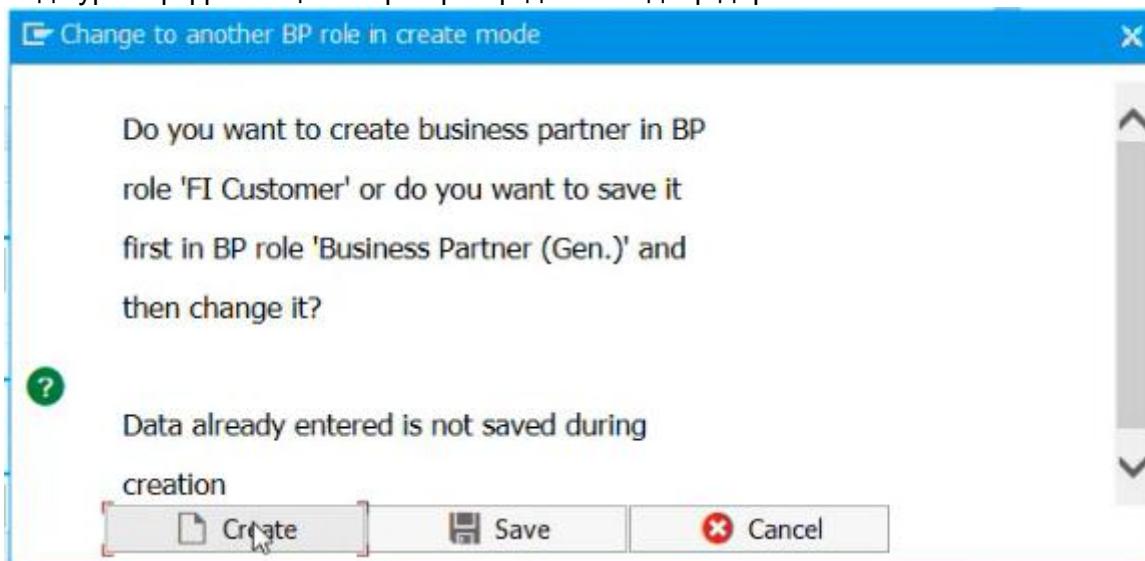
Gobi Supplier- Говь ХК-д бараа, үйлчилгээ нийлүүлдэг этгээдийг бүртгэж байгаа тохиолдолд

FI Customer/Vendor-г зөвхөн Бүртгэлийн газарт нягтлан бодогч санхүүгийн модульд ашиглах худалдан авагч/нийлүүлэгчийг бүртгэхэд ашиглана.

FI Customer- Посьн бус борлуулалт санхүүгээс хийж байгаа тохиолдолд

FI Vendor- Посьн бус худалдан авалт санхүүгээс хийж байгаа тохиолдолд

Дараах жишээнд FI Customer бүртгэх тохиолдлыг авч үзсэн ба FI Customer сонголтыг сонгоод зурагт үзүүлсэн цонх гарч ирэх үед Create дээр дарна.

Заавал бөглөх шаардлагатай талбарууд:

Address цэсэнд:

Алхам 5: Title хэсэгт Company гэж сонгоно.

- Хувь хүн бол хамаараад сонгоно.

Title

First Name

Last Name

0002 Mr.
0001 Ms.

ХЭСГЭЭС

Алхам 6: Name хэсэгт тухайн харилцагчийн монгол нэршлийг оруулна.

Алхам 7: Харилцагчийн англи нэршлийг оруулна.

Алхам 8: Search term ½ хэсэгт харилцагчийн монгол нэршлийг давтан оруулна.

Create Organization: Role FI Customer

Business Partner: FLCU00 FI Customer (New)

Grouping: 2001 Domestic Company

Name: 0003 Company
Ноён Холдинг ХХК
Nomini Holding Co.,LTD

Search Terms: НОМИН ХОЛДИНГ ХХК

Standard Address: Street/House Number: HUD, Chingis Avenue, Ulaanbaatar 17042
Postal Code/City: 231 6, Ulaanbaatar

Create Organization: Role FI Customer

Business Partner: FLCU00 FI Customer (New)

Address Overview

Street Address:

- Street/House Number: HUD, Chings Avenue, Ulaanbaatar 17042 (9)
- Postal Code/City: 2310 Ulaanbaatar (10)
- Country/Reg.: MN Mongolia (11)
- Region: Ulaanbaatar (13)
- Time Zone: UTC+8 (12)

PO Box Address:

- PO Box:
- Postal code:
- Company Postal Code:

Communication:

- Language: EN English (14)
- Telephone:
- Mobile Phone:
- Fax:
- E-Mail:

Comments: Address Valid From: 2025.05.30 Address Valid To: 9999.12.31

Алхам 9: Street/House number хэсэгт гудамж/байрны дугаарыг оруулна.

Алхам 10: Postal code/City хэсэгт шуудангийн код болон хотын нэрийг оруулна.

Алхам 11: Country/Region хэсэгт улс, бус нутгийн товчлолыг сонгон оруулна.

Алхам 12: Country/Region хэсгийг оруулаад Enter дараахад автоматаар бөглөгднө.

Алхам 13: Region хэсэгт муж/аймгийн товчлолыг сонгон оруулна.

Алхам 14: Language хэсэгт харилцагчтай харьцах үндсэн хэлийг сонгон оруулна.

Identification цэсэнд:

Identification tab is selected.

Organizational Data:

- Legal form:
- Legal entity:
- Date founded:
- Liquidation date:
- Int. location no. 1:
- Int. location no. 2:
- Check digit: 0
- FactoryCalendar:

Industries:

Industry	Description	Stnd Industry

All Industry Systems: Entry 0 of 0

Identification Numbers:

- External BP Number: 8000122 (15)

Алхам 15: Үүний дараагаар SAP системийн зүүн дээд хэсэгт **Identification** дээр дарж

ороод [External BP Number](#) хэсэгт татвар төлөгчийн дугаар эсвэл хувь хүн бол РД оруулна.

Ингээд Save дарснаар Business partner 100412 created харилцагчийн мастер data үүснэ.

1.2 Assigning a Reconciliation Account to the BP

Харилцагчийн мастер data үүсгэсний дараа [Company Code](#) хэсэгт Business Partner-г G/L account-тай холболт хийх шаардлагатай.

Алхам 16: Change/display дарснаар өөрчлөлт оруулах боломжтой болно.

Алхам 17: 8000 гэж оруулна.

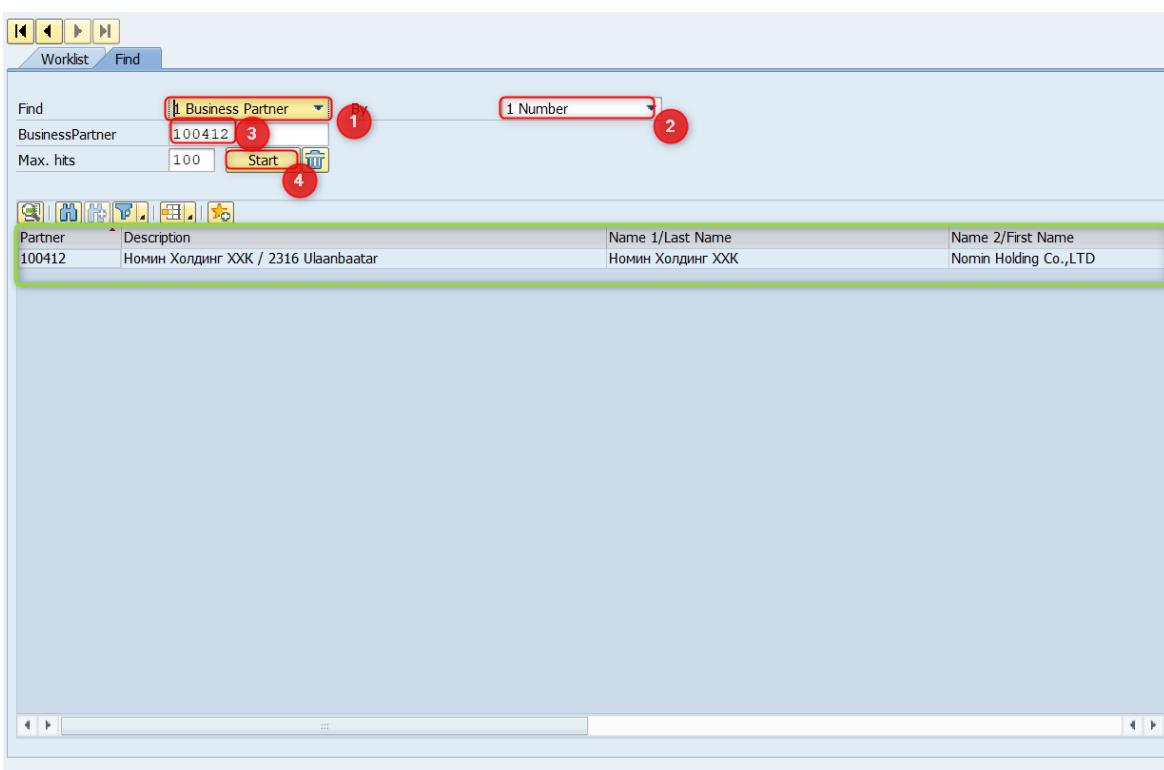
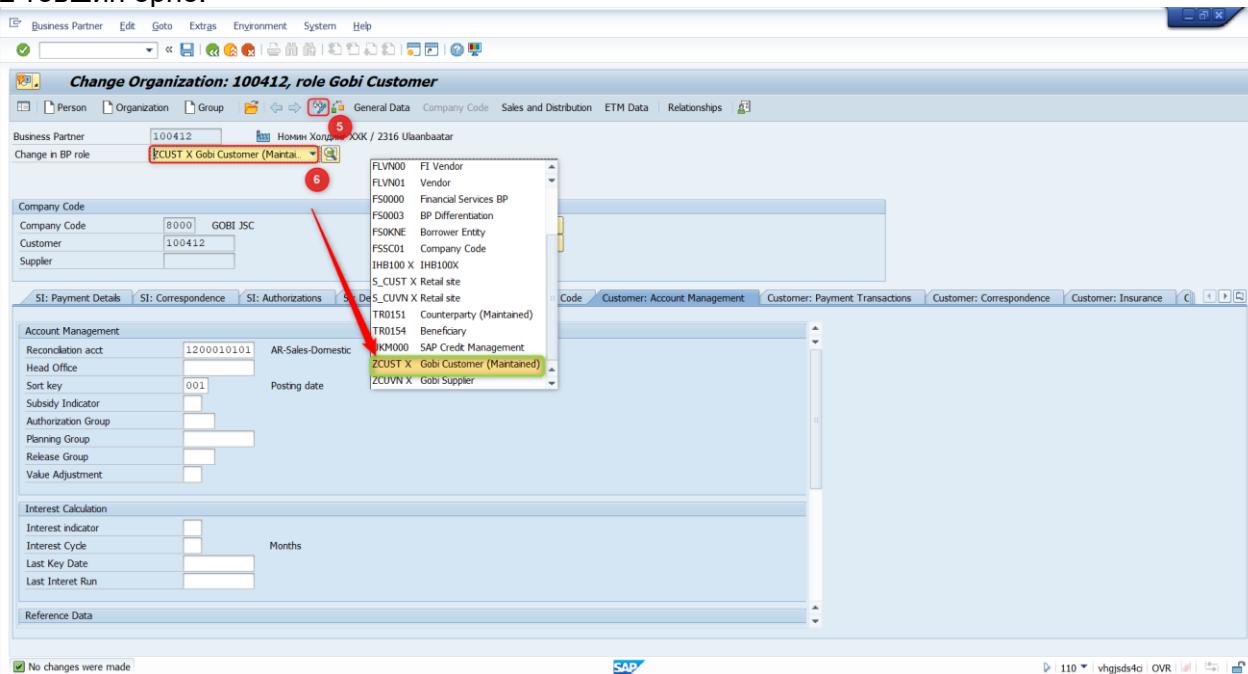
Алхам 18: Reconciliation account буюу тухайн харилцагчийн гол дансыг оруулна.

Алхам 19: 001 гэж оруулна.

The screenshot shows the SAP Fiori interface for changing organization details for Business Partner 100412, role FI Customer. The Company Code is set to 8000 (GOBI JSC). The Customer is set to 100412. The Reconciliation account dropdown shows 'FLCU00 FI Customer (Maintained)'. The Subsidy Indicator checkbox is checked. Other fields like Head Office, Sort key, and Authorization Group are also visible.

Ингээд товчийг дарж системээс зүүн доод буланд Changes have been saved өөрчлөлт хийгдсэн бүртгэл харагдах болно.

Харилцагчийн мастер датад данс холболт хийгдсэнээр өрөнхий журналын бичилтүүдэд пост хийх боломжтой болох боловч борлуулалт хийх өргөтгөл хараахан хийгдээгүй байгааг анхаарна уу.

1.3**Extend BP with Sales Area data for Sales Order creation****Алхам 1:** 1 Business partner гэснийг сонгоно.**Алхам 2:** 1 Number гэснийг сонгоно.**Алхам 3:** BP дугаар оруулна.**Алхам 4:** Start эсвэл Enter дараахад харилцагчийн мастер дата бүртгэл гарч ирэх ба үүн дээр 2 товшин орно.**Алхам 5:** Change/display дарснаар өөрчлөлт оруулах боломжтой болно.

Алхам 6: FLCU00 FI Customer (Maintained) байгааг Gobi Customer сонгох шаардлагатай.

The screenshot shows the SAP S/4 HANA FLCU00 FI Customer (Maintained) screen. The top navigation bar includes tabs for Person, Organization, Group, General Data, Company Code, Sales and Distribution (highlighted in green), ETM Data, Relationships, and a search icon. Below the tabs, there are fields for Business Partner (100412) and Change in BP role (ZCUST X Gobi Customer (Maintain...)).

Sales Area:

- Sales Org.: 8001 Gobi Domestic Sales (marked with red circle 7)
- Distr. Channel: 100 General (marked with red circle 8)
- Division: 000 General (marked with red circle 9)

Buttons for Sales Areas, Switch Area, and Delete Area are shown on the right.

Billing Tab:

- Incoterms: [empty]
- Incoterm Loc. 1 ID: [empty]
- Incoterms Location 1: [empty]
- Incoterm Loc. 2 ID: [empty]
- Incoterms Location 2: [empty]
- Terms of Payment: 0001 Pay immediately w/o deduction (marked with red circle 10)
- Credit Control Area: [empty]
- Paymt guarant. proc.: [empty]

Accounting Tab:

- Acct Assmt Grp Cust.: 01 Domestic Revenues (marked with red circle 11)

Output Tax Table:

Dep...	Country/Region	Tax Categ...	Name	Tax ...	Description
MN	Mongolia	MWST	Output Tax	[highlighted cell]	

(marked with red circle 12)

Алхам 7: Сонголтоор тохирохыг сонгоно.

8001- Gobi Domestic Sales

8002- Gobi Export Sales

8003- Gobi Global Sales

8004- Gobi Domestic NUBIA

Алхам 8: 00 байна.

Алхам 9: 00 байна.

Billing хэсгийг сонгож ороод:

Алхам 10: Төлбөрийн нөхцлийг сонгож оруулна.

Алхам 11: Дараах сонголтуудаас тохирохыг сонгоно.

- 01- Domestic Revenues- Дотоод борлуулалт
- 02- Foreign Revenues- Гадаад борлуулалт
- 03- Foreign ODM Revenues- ОДМ борлуулалт
- 04- Subsidiary Revenues- Охин компанийн борлуулалт
- 06- Service Revenues- Ажил үйлчилгээний борлуулалт

Алхам 12: Татварын төрлөөс тохирохыг сонгоно.

- 0- Tax exempt буюу татвараас чөлөөлөгдсэн
- 1- Liable for taxes буюу татвар төлөгч

Ингээд Save дарснаар борлуулалтын өргөтгөл хийгдэж уг харилцагч руу борлуулалт хийх боломжтой болно.

Тэмдэглэл:

Business partner үүсгэх дүрмийн тайлбарыг орууллаа. Компанийн хэмжээнд тайлбаруудаа **key solution** түвшинд ярилцаад шийдсэн. **BP group**-ийн дагуу холбоотой газар хэлтэстэй хамааралтай харилцагчийг системд бүртгэх ба аль ангилалд аль газар хэлтэс орохыг доорх хүснэгтээс харж үүсгэнэ.

BP Group	BP Description	Coding Rule	Supplier	Customer	Coding Type	Created	Remark
Z001	Domestic Company BP	100000 – 199999	X	X	Internal	In SAP	
Z002	Domestic Individual BP	200000 – 299999	X	X	Internal	In SAP	
Z003	Foreign BP	300000 – 399999	X	X	Internal	In SAP	
Z004	Financial BP	400000 – 499999	X		Internal	In SAP	
Z005	Internal N-BP	500000 – 599999	X	X	Internal	In SAP	Gobi JSC Internal BP
Z006	Employee BP	800000-899999		X	External	In SAP	
Z007	One time BP	100 – 100	X		External	In SAP	
Z008	Dummy BP	101 – 199		X	Internal	In SAP	

1.4 Display customer master data BP

BP Т-Кодоор үүсгэсэн харилцагчаа шалгах боломжтой ба харилцагчийн мэдээллээ оруулсан бүх мэдээллээрээ тус цонхиноос хайх боломжтой.

Алхам 1: Компани, хувь хүн, групп компани уу гэдгээ үүнээс сонгоно.

Алхам 2, 3: Оруулсан мэдээллүүдээсээ сонгож оруулах ба энэ жишээн дээр search term дээр TAX гэж бичсэн учраас хайж узье.

Алхам 4: Дээрх мэдээллийг бөглөөд enter дараахад гарч ирэх мэдээллийг харууллаа.

1.5 SAP menu-тэй холбоотой нэмэлт ойлголтууд

Дээрх Tcode-үүдүүг ашиглахаас гадна SAP системийн үндсэн дэлгэцээс мөн дамжин орох боломжтой байдаг. Данс нэмэхтэй холбоотойгоор → → → → →

